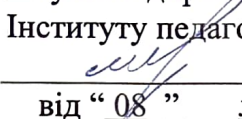

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ПОГОДЖЕНО»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

Олег ТОПУЗОВ
від "08" липня 2021 р.

Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

Микола ГОЛОВКО
від "08" липня 2021 р.

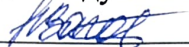

**РОБОЧА ПРОГРАМА
дисципліни**

«УКРАЇНСЬКА НАУКОВА МОВА»

для здобувачів вищої освіти
Ступінь «Доктор філософії»
спеціальності: *011 Освітні, педагогічні науки*

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В. о. завідувача аспірантури та докторантури

Марина ЗАГОРУЛЬКО

Робоча програма навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА НАУКОВА
МОВА» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за
спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, 2021. – 25 с.

Автори-укладачі:

Горошкіна Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка відділу навчання української мови та літератури Інституту
педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач
кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка.

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, головний
науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту
педагогіки НАПН України.

Протокол № 8 від «05» липня 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка
Загальна кількість годин – 60		
Модулів – 2	<u>011 «Освітні, педагогічні науки»</u>	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		2-й
		Семестр
		4-й
Індивідуальне заняття не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>Доктор філософії</u>	Лекції
		4 год.
		Практичні
		16 год.
		Самостійна робота
		40 год.
		Вид контролю: залік

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Українська наукова мова» є розширення уявлень здобувачів ступеня доктора філософії про українську наукову мову, правила побудови наукових текстів, особливості застосування мовних засобів; формування мовно-стилістичної грамотності, чуття стилю, риторичних умінь, необхідних для підготовки й оприлюднення якісних наукових текстів, що репрезентують результати наукової діяльності.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких компетентностей:

Програмні компетентності

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати комплексні науково-дослідні проблеми в галузі освіти (відповідно до цілей і завдань професійно-педагогічної та дослідно-інноваційної діяльності), що передбачає переосмислення наявних та створення нових фундаментальних теоретичних знань та запровадження новітньої професійно-педагогічної практики

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до ефективної і продуктивної наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.

ЗК 11. Здатність і готовність до популяризації української культурної спадщини, національних цінностей на засадах інтеграції до загальноєвропейських і глобальних цінностей.

фахові (професійні) компетентності (ФК):

ФК 1. Науково-комунікаційна компетентність виявляється в здатності і готовності здійснювати письмову та усну інтеракцію на високому рівні володіння державною та іноземними мовами.

Результати навчання дисципліни «Українська наукова мова» можна вважати успішними за умови досягнення

програмних результатів:

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 3	- знання про комунікацію в освітній і науковій діяльності - знання про особливості наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)	- уміння здійснювати комунікацію в освітній і науковій діяльності - уміння ефективно і продуктивно здійснювати наукову комунікацію в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)
ПРН 11	- знання про необхідність і доцільність популяризації української культурної спадщини - знання про національні, загальноєвропейські і глобальні	- уміння застосовувати розмаїття способів популяризації української культурної спадщини в освітньому процесі - уміння інтегрувати національні,

	цінності	загальноєвропейські і глобальні цінності в змісті освіти
ПРН 14	<ul style="list-style-type: none"> - знання про наукову комунікацію українською мовою - знання стратегій комунікації учасників освітнього та науково-дослідного процесів - знання іноземної мови на рівні B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати наукову комунікацію (усно і письмово) українською мовою (іноземною/іноземними мовами) - уміння презентувати усно і письмово результати науково-дослідної діяльності українською мовою (іноземною/іноземними мовами)

У *результаті* вивчення дисципліни «Українська наукова мова» здобувач повинен:

знати:

- сутність та особливості наукового стилю;
- жанри наукового стилю;
- способи викладу матеріалу наукового дослідження;
-
- мовні засоби наукового стилю й особливості використання їх ;
- алгоритмічні приписи композиційно-змістового аналізу наукового джерела;
- вимоги до мовного оформлення наукової роботи.

вміти:

- виявляти ознаки наукового стилю, його підстилів;
- володіти жанрами наукового стилю;
- правильно обирати авторські стратегії й тактики;
- обґрунтовано добирати й використовувати мовні засоби, властиві науковому стилю;
- використовувати приписи композиційно-змістового аналізу наукового джерела;
- стилістично грамотно оформляти тексти наукового стилю;
- редагувати власні й чужі наукові тексти;
- викладати наукові думки, результати досліджень, міркування чи узагальнення чітко, зрозуміло, логічно й грамотно.

обґрунтовувати авторські стратегії й тактики наукового тексту;

виявляти відповідальність, вимогливість, уважність до кожного слова, використаного в наукових текстах.

Програма навчальної дисципліни «Українська наукова мова» складається з двох модулів. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин / 2 кредити за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА НАУКОВА МОВА»

Назви теоретичних розділів	Кількість відведених годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль №1			
Тема 1. Вступ. Шляхи формування мовної особистості дослідника	2		4
Тема 2. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси		2	4
Тема 3. Вимоги до оформлення наукової роботи		2	4
Тема 4. Наукова лексика		2	4
Змістовий модуль № 2			
Тема 5. Науковий текст як результат наукового дослідження	2		4
Тема 6. Культура читання наукового тексту		2	4
Тема 7. Наукові тексти різних жанрів: властивості та структурно-сміслові компоненти		2	4
Тема 8. Типологія помилок у науковому тексті		2	4
Тема 9. Форми наукової комунікації.		2	4
Тема 10. Виступ і доповідь на науковій конференції та захисті дисертації		2	4
Усього годин:	4	16	40

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Вступ. Шляхи формування мовної особистості дослідника	2
2.	Науковий текст як результат наукового дослідження	2
	Разом	4

Тема 1. Вступ. Шляхи формування мовної особистості дослідника

Основні поняття: мовна особистість дослідника, складники мовної особистості сучасного дослідника, мовна культура, етичний кодекс ученого, авторське право.

1. Мовна особистість науковця – суб'єкт міжособистісної, інтертекстуальної діяльності, який відрізняється високим рівнем сформованості культури мислення й мовлення.

2. Складники мовної особистості сучасного дослідника: висока методологічна культура, наукова ерудиція, мотивація до мовленнєвого вдосконалення; розвинений словниковий запас, сформовані комунікативні якості мовлення, уміння працювати з довідковими, лексикографічними джерелами.

3. Шляхи формування мовної особистості дослідника:

- Систематичне розширення інформаційного, практичного обсягу знань з мови (читання наукових статей, фахових газет, журналів, постійне користування спеціальними енциклопедичними й термінологічними словниками).
- Позитивна мотивація на оволодіння нормами української літературної мови, жанрами функційних стилів.
- Розвиток умінь свідомо й відповідально ставитися до слова, власної вимови, письмової культури.
- Удосконалення практики публічних виступів з фахової тематики на наукових конференціях.
- Розвиток особистих якостей науковця: наукової ерудиції, володіння сучасними освітніми технологіями, педагогічним професіоналізмом, оперативного реагування на динамічні вимоги до професійної компетентності, знання й розуміння інтегративних процесів у науці й освіті, здійснення їх взаємодії та синтезу.

4. Складники мовної культури дослідника:

- мотиваційний компонент (мотиви, потреби, прагнення до ефективної мовнокомунікативної наукової діяльності);
- пізнавальний (когнітивний) компонент (сукупність науково-теоретичних знань фахового спілкування);
- діяльнісний компонент (уміння зрозуміло, чітко, логічно, доречно висловлювати думку, будувати діалог тощо).

5. Етичний кодекс ученого. Авторське право.

Складником етичного кодексу вченого є **авторське право**. Це набір виключних прав, які дозволяють авторам літературних, мистецьких та наукових творів отримати соціальні блага від результатів своєї творчої діяльності.

Тема 2. Науковий текст як результат наукового дослідження

Основні поняття: текст; види текстів: теоретичний, методологічний, оглядовий, пояснювальний, емпірико-фактологічний, додатковий, мішаного типу; конспект, тези, анотація, відгук, реферат, стаття.

1. Поняття про текст. Основні характеристики наукового тексту. 2. Принципи укладання наукових текстів: принцип змістової насиченості; наукової інформативності; новизни; змістової закінченості; доступності; проблемності. 3. Види текстів за функційним призначенням: теоретичний текст (подає теоретичні аспекти предмета дослідження); методологічний текст (містить

мотивацію та опис специфіки методології проведеного дослідження); оглядовий текст (науково обґрунтовує предмет дослідження, встановлює межі цього дослідження, указує на ступінь невивченості його окремих складників); пояснювальний текст (розкриває основні положення за допомогою покликань, цитат, різних приміток і тлумачень понять, таблиць, формул тощо); емпірико-фактологічний текст (подає опис фактологічної бази дослідження, класифікацію й узагальнення фактів у конкретному дослідницькому контексті); додатковий текст (для додаткових доказів наукових положень використовують анкети, тексти завдань графіки, статистичний матеріал, розміщені в додатках до наукової роботи); науковий текст мішаного типу (поєднує ознаки різних видів наукових текстів).

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Комунікативні ознаки культури мовлення	2
2.	Науковий стиль української мови	2
3	Класифікація наукових жанрів	2
4.	Культура читання наукового тексту	2
5.	Компресія наукового тексту	2
6.	Типологія помилок у наукових текстах	2
7	Структура, етапи підготовки наукового повідомлення	2
8	Виступ і доповідь на науковій конференції та захисті дисертації	2
	Разом	16

Тема 1.2. Комунікативні ознаки культури мовлення

План

1. Правильність – одна з визначальних ознак культури мовлення.

2. Точність, логічність, змістовність – конститутивні ознаки текстів наукового стилю.
3. Багатство, доречність, виразність, чистота мовлення.
4. Роль «Українського правопису» в суспільстві.
5. Словники як засіб удосконалення наукового мовлення.

Література:

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Культура фахового мовлення: навч. посібник; за ред. Н.Д. Бабич. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 527 с.
3. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. Київ: ВЦ "Академія", 2007. 360 с.
4. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови. К. : Наук. думка, 2019. 392 с.

Тема 1.3. Науковий стиль української мови

План

1. Загальна характеристика і специфічні ознаки наукового стилю.
2. Сфера застосування та основні функції наукового стилю.
3. Підстилі наукового стилю.

Література:

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.
3. Культура фахового мовлення: навч. посібник; за ред. Н.Д. Бабич. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 527 с.
4. Мацько Л.І., Денискіна Г.О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
5. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. Київ: ВЦ "Академія", 2007. 360 с.
6. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.

Тема 1.4. Класифікація наукових жанрів

План

1. Наукова замітка, наукова рецензія, відгук.
2. Тези, стаття, анотація.
3. Дисертація

Література:

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.
3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

Тема 2.2. Культура читання наукового тексту

План

1. Професійне читання наукового тексту.
2. Інформаційно-пошукове, аналітико-критичне, творче читання наукового тексту.
3. Операційне читання (сприйняття елементів друкованого тексту, декодування, мисленнєве оброблення, інтерпретація вилученої інформації) та операційне оброблення наукового тексту (поділ тексту на смислові частини, сортування смислових частин за значенням і т. ін.).
4. Помітки в науковому тексті. Використання словників і довідкової літератури в роботі з науковим текстом. Способи викладу в науковому тексті. Їх мета, структурні компоненти, мовні особливості.
5. Наукові тексти-міркування і тексти докази: семантико-стилістичне розмежування.
6. Рубрикація, скорочення, аббревіатури в науковому тексті.
7. Загальні правила цитування.

Література:

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
1. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.
2. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
3. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2016. 627 с.
4. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

Тема 2.3. Компресія наукового тексту

План

1. Компресія – спосіб трансформування тексту.
2. Анотація до дисертації. Вимоги до анотацій.
3. Особливості реферування наукових текстів.
4. Основні правила автореферування.
5. Ключові слова.

Література:

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.
3. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
4. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2016. 627 с.
5. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

Тема 2.4. Типологія помилок у наукових текстах**План**

1. Класифікація помилок
2. Лексичні помилки
3. Орфографічні помилки.
4. Граматичні помилки
5. Стилістичні помилки.

Література:

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Типологія помилок у науковому тексті : Зб. наук. пр. ; відп. ред. Т. В.Симоненко. Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, 2011. 118 с.
3. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови. К. : Наук. думка, 2019. 392 с.

Додаткова

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення : Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2014. 124 с.
2. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2019. 356 с.

Тема 2.5 Структура, етапи підготовки наукового повідомлення**План**

1. Основні характеристики підготовленого і спонтанного мовлення.
2. Публічне мовлення.
3. Принципи підготовки публічного виступу.
4. Прийоми заволодіння увагою аудиторії.
5. Композиція публічного виступу.
6. Вимоги до частин публічного виступу. Ораторський стиль.

Література

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.

2. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.

Додаткова

1. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика: монографія / О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.; за ред. О. А. Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.

Тема 2.6. Виступ і доповідь на науковій конференції та захисті дисертації

План

1. Особливості усного мовлення.
2. Роль інтонації. Паузи в мовленні.
3. Недоліки виступів на конференціях
4. Правила коректного ведення дискусії.
5. Наукова полеміка.
6. Коректні полемічні прийоми.
7. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії

Література

8. 1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.

9. 2. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.

Додаткова

10. 1. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика: монографія / О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.; за ред. О. А. Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська наукова мова» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 10 тем (по 4 години кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачеві на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин

1	<p align="center">Тема 1.1. Шляхи формування мовної особистості дослідника</p> <p align="center">Визначення особливостей ідіостилу науковців на основі аналізу усних і писемних текстів</p>	4																		
2	<p align="center">Тема 1.2. Комунікативні ознаки культури мовлення</p> <p align="center"><i>1. Уважно розгляньте таблицю. Поміркуйте, чи всіма названими якостями мовлення ви володієте. Які з цих якостей потребують удосконалення?</i></p> <table border="1" data-bbox="213 607 1353 1290"> <thead> <tr> <th data-bbox="213 607 555 707">Комунікативно-стилістичні якості мовлення</th> <th data-bbox="555 607 1353 707">Правила мовлення</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="213 707 555 779">Правильність</td> <td data-bbox="555 707 1353 779">Дотримуватися орфоепічних, лексичних фразеологічних, граматичних, стилістичних норм літературної мови</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 779 555 846">Змістовність</td> <td data-bbox="555 779 1353 846">Матеріал підпорядкувати темі й головній думці, розкрити їх і зв'язного</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 846 555 947">Логічність і послідовність</td> <td data-bbox="555 846 1353 947">Говорити послідовно, виділяючи мікротеми, установлюючи зв'язки між словами й реченнями й план промови, систематизувати дібраний матеріал</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 947 555 987">Доказовість</td> <td data-bbox="555 947 1353 987">Належна аргументація промови, покликання на авторитетних</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 987 555 1050">Доречність</td> <td data-bbox="555 987 1353 1050">Ураховувати адресата промови, як вона буде сприйнята, звідбувається спілкування</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 1050 555 1122">Багатство</td> <td data-bbox="555 1050 1353 1122">Використовувати синонімічне багатство мови, багатозначного повтору слів, однотипних конструкцій речень</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 1122 555 1193">Виразність і образність</td> <td data-bbox="555 1122 1353 1193">Добирати слова й будувати речення так, щоб найкраще, найточніше висловлювати думку, бути оригінальним у висловлюванні та впливати на спі</td> </tr> <tr> <td data-bbox="213 1193 555 1290">Точність</td> <td data-bbox="555 1193 1353 1290">Добирати слова й будувати речення так, щоб найточніше висловлювання; прагнути, щоб зміст сказаного або написаного було зрозуміло</td> </tr> </tbody> </table> <p align="center"><i>7. Прочитайте. Перевірте за словником наголошування виділених слів.</i></p> <p align="center">Джерела інформації</p> <p>На сторінках сучасних газет та журналів, у телепередачах та випусках новин можна відкрити для себе весь світ: варто лише ввімкнути телевізор чи взяти в руки одне з численних друкованих видань, як ти опиняєшся у вирі подій <i>усередині</i> держави й за кордоном. Намагаючись привернути нашу увагу, <i>автори</i> статей докладають надлюдських зусиль, постійно розв'язуючи <i>загадку</i>: чи сподобається пропонований матеріал <i>читачеві</i>. <i>Ждучи</i> бажаного результату від своїх <i>текстових</i> шедеврів, вони роблять предметом своїх пошуків найцікавіші <i>відомості</i> з усіх сфер людського життя, обробляють їх, <i>беручи</i> до уваги читацьку жагу до всього <i>нового</i> та надзвичайного. Якщо <i>заглянути</i> за лаштунки журналістського життя, побачимо тих, хто із <i>запалом</i> працює, часто з ризиком для власного життя. У багатьох із них уже з'явилася <i>неприятність</i> до своєї роботи, але вони продовжують додержувати <i>жорстких</i> вимог часу, не зупиняючись на <i>середині</i> шляху аж доти, поки для читача <i>заголовок</i> статті, навіть якщо він буде <i>заввишки</i> сімдесят два пункти, стане</p>	Комунікативно-стилістичні якості мовлення	Правила мовлення	Правильність	Дотримуватися орфоепічних, лексичних фразеологічних, граматичних, стилістичних норм літературної мови	Змістовність	Матеріал підпорядкувати темі й головній думці, розкрити їх і зв'язного	Логічність і послідовність	Говорити послідовно, виділяючи мікротеми, установлюючи зв'язки між словами й реченнями й план промови, систематизувати дібраний матеріал	Доказовість	Належна аргументація промови, покликання на авторитетних	Доречність	Ураховувати адресата промови, як вона буде сприйнята, звідбувається спілкування	Багатство	Використовувати синонімічне багатство мови, багатозначного повтору слів, однотипних конструкцій речень	Виразність і образність	Добирати слова й будувати речення так, щоб найкраще, найточніше висловлювати думку, бути оригінальним у висловлюванні та впливати на спі	Точність	Добирати слова й будувати речення так, щоб найточніше висловлювання; прагнути, щоб зміст сказаного або написаного було зрозуміло	4
Комунікативно-стилістичні якості мовлення	Правила мовлення																			
Правильність	Дотримуватися орфоепічних, лексичних фразеологічних, граматичних, стилістичних норм літературної мови																			
Змістовність	Матеріал підпорядкувати темі й головній думці, розкрити їх і зв'язного																			
Логічність і послідовність	Говорити послідовно, виділяючи мікротеми, установлюючи зв'язки між словами й реченнями й план промови, систематизувати дібраний матеріал																			
Доказовість	Належна аргументація промови, покликання на авторитетних																			
Доречність	Ураховувати адресата промови, як вона буде сприйнята, звідбувається спілкування																			
Багатство	Використовувати синонімічне багатство мови, багатозначного повтору слів, однотипних конструкцій речень																			
Виразність і образність	Добирати слова й будувати речення так, щоб найкраще, найточніше висловлювати думку, бути оригінальним у висловлюванні та впливати на спі																			
Точність	Добирати слова й будувати речення так, щоб найточніше висловлювання; прагнути, щоб зміст сказаного або написаного було зрозуміло																			

	<p>менш важливым, ніж підпис автора, бо найбільшою винагородою останньому завжди є читацьке визнання. Отже, дістаючи наступного разу з поштової скриньки примірник газети, варто згадати, що, крім нас, <i>платниками</i> за щоденну інформацію стають і самі журналісти; і ми, у свою чергу, маємо бути їм за це вдячні (<i>Сергій Мельник, студент</i>).</p> <p><i>3. Відредагуйте речення.</i></p> <p>1. Моя думка співпадає, можливо, случайно, з позицією комісії. 2. Слідуючим питанням буде питання про міри, які були прийняті урядом стосовно реалізації ідей НУШ. 3. Так як ця стаття тормозить впровадження нової методики, прошу її відмінити. 4. Наоборот, мова йде про дуже крупне питання. 5. Не слід вмішуватися в діла ВНЗ. 6. Ми рахуємо, що прийняті міри являються недосконалыми. 7. Всім проживаючим на території студмістечка треба здати справки про прививку проти дифтерії. 8. Согласно приказа Н. увольняется з аспірантури за прогули, запізнення. 9. Необходимо порівняти свої точки зору по проблемам реалізації компетентнісного підходу. 10. Всім бувшим аспірантам необхідно повернути бібліотечні книги. 11. Я виступаю з докладом. 12. Приступаєм до обговорення. 13. На цьому питанні зупинюсь більш конкретніше. 14. Саме основне питання. 15. Скажу ще пару слів.</p> <p><i>4. Підготуйте презентацію «Українська мова у вимірах сьогодення» (за результатом опрацювання оновленого «Українського правопису»).</i></p>	
3.	<p style="text-align: center;">Тема 1.3. Науковий стиль української мови</p> <p><i>1. Прочитайте текст і скажіть, чи згодні ви з міркуваннями вчених. Що варто взяти до уваги, „иліфуючи” мову і стиль наукової роботи? Обґрунтуйте свою думку.</i></p> <p>Як можна домогтися поліпшення стилю викладу наукового матеріалу дисертації?</p> <p>Демосфен вісім разів переписав „історію” Фукадида, щоб опанувати величну і вражаючу фразеологію цього знаменитого історика... Вудро Вільсон, щоб поліпшити свій стиль, вивчав праці Демосфена. Л. Толстой щодня вивчав Біблію...</p> <p>Секрет поліпшення стилю дисертантом полягає в тому, щоб уважно читати художні книги та вивчати їх... Дозвольте собі вивчити дві – Біблію і Шевченка. Пийте з цих джерел...</p> <p>Якщо дотримуватися цих порад, то поступово, непомітно, але неминуче ваша манера мовлення та виклад думок на папері стануть більш красивими, витонченими та стилістично грамотними...</p> <p>(<i>А. Зосімов, В. Голік</i>).</p> <p><i>2. Знайдіть у наведеному фрагменті риси наукового стилю (абстрактність, термінологічність, точність, логічність, доказовість, використання складних синтаксичних конструкцій).</i></p>	4

	<p>Знають і люблять у нас японську літературу, образотворче мистецтво й кіномистецтво. Цікавлять нас і особливості мовного спілкування японців.</p> <p>Історично склалося так, що японці уникають прямо давати чіткі і ясні, позитивні чи негативні оцінки, бо не хочуть своїми судженнями завдати болю співрозмовнику, якщо думки й погляди співрозмовників не збігаються. Усе робиться для того, щоб співрозмовник зберіг упевненість у собі, у своїй правоті. Ця традиція виявляти свої думки опосередковано, ніби піддаючи сумніву істинність власних слів, а заперечення висловлювати тільки натяками у формі прикладів і порівнянь призвела до появи в мові значної кількості словосполучень типу „чи не буде це так, що ...”, „у мене таке враження, ніби можна сказати, що...”.</p> <p>Обов'язковим проявом ввічливості служить і всіляке приниження власної особи. Підносячи гарний подарунок, японець обов'язково скаже: „Це зовсім нікчемна річ, але прийміть, будь ласка”. Добре пригощаючи, японець скаже: „Зовсім нічого немає...”. Про себе, свої речі і своє оточення не прийнято говорити „хороший”, „гарний”, а тільки „невмілий”, „нерозумний”, „нікчемний”, тоді як співрозмовника і його оточення завжди характеризують такими епітетами, як „дорогоцінний”, „достолавний”. Як зазначив японський лінгвіст Хорікава Наойосі, „ми говоримо так не тому, що така граматики японської мови, а граматики така тому, що так говорили наші предки” (З журналу).</p> <p>3. <i>Визначення жанрово-стильової належності текстів.</i></p> <p>4. <i>Аналіз текстів різних підстилів наукового стилю.</i></p>	
	<p>Тема 1.4. Класифікація наукових жанрів</p> <p>1. <i>Підготовка рецензії (за темою дослідження).</i></p> <p>2. <i>Прочитайте наведені матеріали довідково-рекомендаційної анотації, відредагуйте її. З'ясуйте, який структурний компонент її відсутній, та запропонуйте його з урахуванням належного місця у структурі анотації. Спрогнозуйте назву та жанр джерела, яке характеризує відновлена Вами анотація.</i></p> <p>До складу ввійшли статті та нариси про педагогів, життєвий і творчий шлях яких тісно пов'язаний із Україною. Це перше подібне видання за всю історію незалежної України. Персоналії у книзі розташовано за часом видання письменником першої книжки.</p>	4
	<p>Тема 2.1. Науковий текст як результат наукового дослідження</p> <p>2. <i>Рецензування наукової статті з фахової проблематики.</i></p> <p>3. <i>Укладання словника термінів з теми наукового дослідження (15-20).</i></p>	4

	<p>Тема 2.2. Культура читання наукового тексту</p> <p><i>1. Прочитайте поради відомого італійського науковця Умберто Еко стосовно читання періоджерел. Який досвід читання наукових праць у вас?</i></p> <p>Підкреслення збагачують книгу. Вони є знаками зацікавленості, дозволяють повернутися до книги навіть через тривалий час і миттю відшукати те місце, що вас зацікавило. Але підкреслювати треба розумно. Деякі підкреслюють усе. Це означає не підкреслити нічого.</p> <p>Користуйтеся різними кольорами, адже буває, на одній сторінці співіснують відомості різного порядку. Кольорові знаки стануть у нагоді на останній стадії роботи, коли за червоним кольором ви легко впізнаєте матеріал для першого розділу, за зеленим – для другого.</p> <p>Зазначайте ступінь важливості інформації. Позначайте всі місця, до яких маєте намір повернутися.</p> <p>У яких випадках не підкреслюють? Коли книга не ваша. Або коли вона рідкісна, добре ілюстрована й дорога. У цих випадках, очевидно, вихід зі становища – ксерокопіювати відповідні сторінки або виписати в зошит найяскравіші пасажі з відповідними коментарями.</p> <p><i>2. Комплексна робота з текстом (визначення жанрово-стильової належності, ключових слів, трансформація в карту пам'яті) на основі читання.</i></p>	4
	<p>Тема 2.3. Компресія наукового тексту</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p><i>1. Схарактеризуйте основні види анотацій. З'ясуйте, який вид анотації є найбільш поширеним у науковій діяльності. Ознайомтеся з анотаціями на дві журнальні наукові статті з проблеми дослідження. Спробуйте визначити ключові слова. Звірте свій варіант з авторським. Схарактеризуйте, чи вдало дібрані ключові слова в статтях.</i></p> <p><i>Установіть спільне й відмінне між конспектом наукового джерела, анотацією і рефератом.</i></p> <p><i>1. Складання анотації до наукової статті за фахом.</i></p> <p><i>2. Реферування наукового тексту.</i></p>	4
	<p>Тема 2.4. Типологія помилок у наукових текстах</p> <p><i>1. Поєднайте прикметники з поданими іменниками.</i></p> <p>Гармонічний // гармонійний: аналіз, людина, коливання, відносини, витвір, стиль, побудова.</p> <p>Дружний // дружній: взаємини, народ, країна, рука, вітання, зв'язки, колектив.</p> <p>Особистий // особовий: власність, господарство, майно, книжка, підпис, склад, посвідчення, назва, рахунок.</p>	4

	<p>Діалектний // діалектичний: експедиція, практика, мовлення, ареал, слово, особливості.</p> <p>Матеріальний // матеріалістичний: інтерес, становище, стан, цінності, світ, філософія.</p> <p>Дипломний // дипломований: проєкт, учасник, фахівець, робота.</p> <p>2. <i>Доберіть до слів іншомовного походження власне українські слова-синоніми. Визначте сферу їх уживання.</i></p> <p>Бартер, консенсус, ратифікувати, легалізувати, менеджер, процент, толерантність, пролонгувати, дикція, демонструвати, кореспонденція, репрезентувати, компенсувати, потенціал, акумулювати, імплементація, експертиза, ревізія, санкція, субсидія, конкуренція, конфіденційний, конфронтація.</p> <p>3. <i>Складіть алфавітний список прізвищ, імен та по батькові відомих учених відповідного фаху, поставте їх у формі родового, давального та орудного відмінків.</i></p> <p>4. <i>Редагування текстів, складання тексту рецензії на статтю.</i></p>							
	<p>Тема 2.5. Структура, етапи підготовки наукового повідомлення</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. <i>Підготуйте публічний виступ або есе за такими темами :</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Для чого вченому сьогодні потрібні риторичні здібності? 2. Як ви розумієте фразу „мова є система знаків на радість тим, хто думає, і на горе тим, хто відчуває”? 3. Чи можливе використання наукового стилю в SMS-жанрах, чатах? 4. Чи погоджуєтеся ви з думкою, що люди перестають мислити, коли перестають читати? 5. Чи могли б ви назвати для себе книгу відкриттям? 6. Як ви обираєте книги для читання? 7. Чи можна через мову дітей зрозуміти, як відбувається номінація? 8. Як ви розумієте фразу „Те, що ми знаємо, – обмежене, а те, що не знаємо, – безкінечно”? <p>2. <i>Підготуйте мультимедійну презентацію про різновиди академічного красномовства, використовуючи зміст таблиці.</i></p> <p style="text-align: center;">Різновиди академічного красномовства</p> <table border="1" data-bbox="213 1906 1337 2085"> <thead> <tr> <th data-bbox="213 1906 588 1973">Наукове</th> <th data-bbox="588 1906 963 1973">Науково-популярне</th> <th data-bbox="963 1906 1337 1973">Навчальне</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="213 1973 588 2085">наукова доповідь, реферат, огляд, дискусія</td> <td data-bbox="588 1973 963 2085">лекція, статті</td> <td data-bbox="963 1973 1337 2085">лекція, розповідь, опис, бесіда тощо</td> </tr> </tbody> </table>	Наукове	Науково-популярне	Навчальне	наукова доповідь, реферат, огляд, дискусія	лекція, статті	лекція, розповідь, опис, бесіда тощо	4
Наукове	Науково-популярне	Навчальне						
наукова доповідь, реферат, огляд, дискусія	лекція, статті	лекція, розповідь, опис, бесіда тощо						

Задання оратора			
повідомити про результати досліджень, порушити наукову проблему	говорити просто про складне; навчити слухачів критично мислити, заволодіти їхньою увагою	привернути увагу до актуальних проблем науки, говорити просто про складне; навчити слухачів критично мислити, заволодіти їхньою увагою	
Представники: Сократ, Платон, Демосфен, Аристотель, Й. Кононович-Горбацький, Ф. Прокопович, І. Франко, Ю. Шевельов та ін.			
3. Підготовка виступу на конференцію (за темою дослідження)			
<p>Тема 2.6. Виступ і доповідь на науковій конференції та захисті дисертації</p> <p>1. <i>Прослухайте виступ мовознавця «Як досягти мовної гармонії у нашому суспільстві» Павла Гриценка за покликанням https://www.youtube.com/watch?v=rdsNouvSBJE.</i></p> <p><i>Визначте його тему, рід і вид. До кого звертається автор? Яка враження на вас справив виступ? Чи викликав у вас інтерес? Якщо так, то чому? Які мовні особливості виступу ви помітили?</i></p> <p>2. <i>Проаналізуйте промову за таким планом</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Обізнаність з темою.</i> 2. <i>Новизна інформації.</i> 3. <i>Логічність розвитку теми.</i> 4. <i>Аргументування основних положень.</i> 5. <i>Засоби активізації уваги слухачів.</i> 6. <i>Використання риторичних фігур і тропів.</i> <p>3. <i>Підготуйте виступ до 5-7 хвилин із теми свого наукового дослідження.</i></p> <p>4. <i>Складання «Пам'ятки науковцеві для підготовки цікавого виступу»</i></p>			4
Разом			40

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання:

за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;

- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

9. Методи контролю

Поточне усне опитування для перевірки засвоєння матеріалу, бесіда; виконання вправ.

Під час оцінювання усних відповідей враховуються:

1. Змістовність – докладне ознайомлення з темою, глибоке її осмислення, різнобічне розкриття, уникнення зайвого, повнота й правильність відповіді.
2. Послідовність – логічність викладу думок, яка досягається завдяки внутрішньому плану: задум – основна думка – її членування – висновки.
3. Точність – правильне розуміння понять, знання термінів, якими передаються ці поняття, доречне вживання їх, ясність викладу матеріалу.
4. Виразність – логічний наголос основних (ключових, домінантних) слів, інформативних щодо даної теми.

5. Правильність усного й писемного мовлення – відповідність літературним нормам, що діють у мовній системі: орфоепічним (володіння правильною вимовою звуків та звукосполучень), акцентуаційним (вміння ставити правильний наголос), морфологічним (вміння правильно вживати морфеми, форми слів), лексичним (володіння правильним слововживанням), синтаксичним (знання ustalених зразків побудови словосполучень, речень, текстів) та стилістичним (вміння відбирати мовні елементи відповідно до умов спілкування).

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються на першому занятті в семестрі. Враховуються бали, набрані на заняттях та під час заліку. При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном чи іншими пристроями під час заняття з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів на 1 семестр, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж роботи на лекційних, практичних заняттях, 15 балів – на заліку.

Схему нарахування балів з дисципліни подано в таблиці.

Поточне оцінювання, самостійна робота												Залік	Сума
ЗМ1					ЗМ2							15	100
Л1	ПР1	ПР2	ПР3	С/р	Л.2	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7	ПР8	С/р		
2,5	5	5	5	15	2,5	5	5	5	5	5	25		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
69–74	D	
60–68	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж семестру вивчення дисципліни, 15 балів – під час заліку.

11. Методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни, конспект лекцій – рукопис.

12.Рекомендована література

Основна

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Колоїз Ж.В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ. 2017. 135 с.
3. Культура фахового мовлення: навч. посібник; за ред. Н.Д. Бабич. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 527 с.
4. Мацько Л.І., Денискіна Г.О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
5. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. Київ: ВЦ "Академія", 2007. 360 с.
6. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
7. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2016. 627 с.
8. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
9. Типологія помилок у науковому тексті : Зб. наук. пр. ; відп. ред. Т. В.Симоненко. Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, 2011. 118 с.
10. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови. К. : Наук. думка, 2019. 392 с.

Додаткова

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 20 с.
- 2.Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2016. 260 с.
3. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення : Ін-т укр. мови НАН України.Київ: КММ, 2014. 124 с.
4. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2019. 356 с.
5. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика: монографія / О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.; за ред. О. А. Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 8 від «05» липня 2021 р.).

Рецензенти:

Караман Станіслав Олександрович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Горошкіна Олена Миколаївна **Робоча програма навчальної дисципліни «Українська наукова мова» – 011«Освітні, педагогічні науки»**. [Електронне видання]. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2021. 25 с.

Навчальна програма спрямована на збагачення особистісного й комунікативного досвіду здобувачів наукового ступеня доктора філософії, їхні наукові інтереси та індивідуальні запити; є гнучкою за змістом; відповідає принципам компетентнісного навчання дорослих. Програма побудована на засадах політики відкритості та прозорості, періодичності перегляду освітніх програм із метою їх удосконалення, забезпечення академічної доброчесності та мобільності. Зміст програми забезпечує достатній рівень розвитку культури мовлення, удосконалення вмінь працювати з різними жанрами текстів наукового стилю, оформляти результати науково-дослідної роботи. Розкриття важливості мовних знань для науковця, засвоєння вимог до наукового тексту, норм наукового стилю, опанування засобами забезпечення дієвості наукового тексту, його впливу на читача або слухача значною мірою забезпечує вивчення дисципліни. З метою вдосконалення культури мовлення навчальним планом підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 Освіта за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» передбачено вивчення курсу «Українська наукова мова».

The education program is aimed at enriching the personal and communicative experience of post-graduate students on PhD doctoral research degree program, their research interests and individual needs and requirements; it is flexible in its content; meets the principles of adult competence training.

The program is based on the principles of the policy of openness and transparency, frequency of revision of educational programs in order to improve them, maintaining academic integrity and mobility.

The content of the program provides a sufficient level of development of speech culture, improvement of skills of working with various genres of scientific-style texts, and formalizing the results of research work.

Demonstration of the importance of language knowledge for a scientist, comprehension of the requirements for a scientific text, norms of scientific style, mastering the means of ensuring the effectiveness of a scientific text, its impact on the reader or listener provides for acquisition of the discipline. In order to improve the culture of speech, the curriculum for post-graduate students on PhD doctoral research degree program at the third (educational and scientific) level of higher education in 01 field, notably Training in the specialty 011 "Educational, pedagogical sciences", includes acquisition of the course "Ukrainian scientific language".